

Brystkreft er den vanligste formen for kreft blant kvinner. I 2019 fikk 3 700 kvinner brystkreft for første gang. Forekomsten har økt betydelig de siste tiårene, delvis forklart av screening og bedret diagnostikk. Det er gjort store fremskritt i behandlingen - for de som rammes av sykdommen er utsiktene til å overleve stadig bedre. De som ikke blir friske, kan leve lenge med sykdommen.

Bakgrunn

Det er en fordel å fjerne alt kreftvev ved første operasjon. Reoperasjoner forsinker oppstart av etterbehandling, det gir et dårligere kosmetisk resultat og er i tillegg belastende for pasienten og ressurskrevende for helsevesenet. Ved brystbevarende operasjon fjernes kun svulsten i brystet, mens resten av brystet bevares. Når strålebehandling gis som tilleggsbehandling, oppnås like gode resultater som å fjerne hele brystet.

Fagrådet for Nasjonalt kvalitetsregister for brystkreft har definert kvalitetsindikatorer og satt målnivå på disse. Andelen pasienter som kun får ett inngrep på primærtumor bør være minst 90 % (høy måloppnåelse), 80–90 % er definert som moderat måloppnåelse. Brystbevarende kirurgi bør utføres på minst 85 % av de som har brystkreft med tumorstørrelse under 30 mm (høy måloppnåelse). Moderat måloppnåelse er satt til 70–85 %.

Resultater

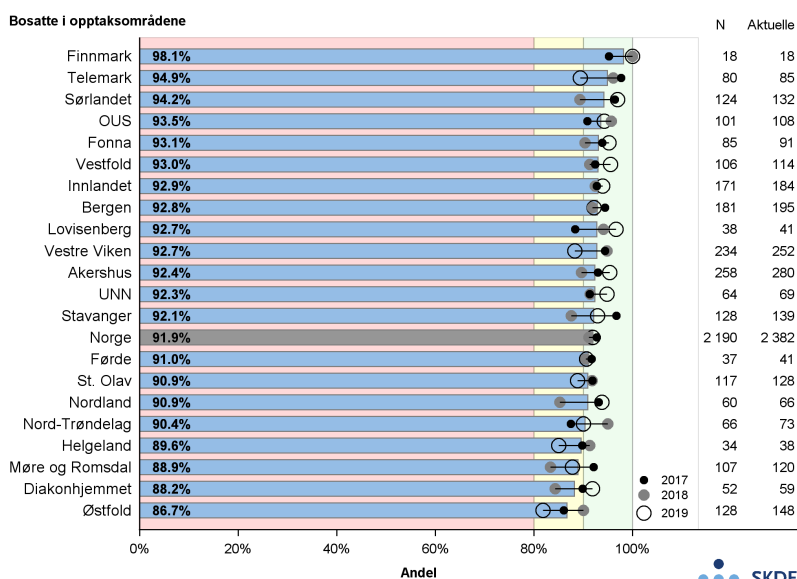
De fleste av opptaksområdene hadde høy andel med ett kirurgisk inngrep og resultatene viste liten grad av geografisk variasjon. Forskjellen mellom bosatte i Finnmark, som var opptaksområdet med høyest andel, og bosatte i Østfold, som hadde lavest andel, var på om lag 11 prosentpoeng. Små tall for opptaksområdet Finnmark gjør at resultatet er forbundet med noe usikkerhet.

For brystbevarende operasjoner på svulster mindre enn 30 mm, nådde tre opptaksområder, Nordland, Nord-Trøndelag og Vestre Viken, målet på 85 %. Seksten av 21 opptaksområder hadde moderat måloppnåelse og to opptaksområder hadde lav måloppnåelse. Den geografiske variasjonen var relativt stor, fra opptaksområdet i Nordland med 88,2 % til opptaksområde i Fonna med 63,0 %. En forskjell på 25 prosentpoeng.

Kommentar

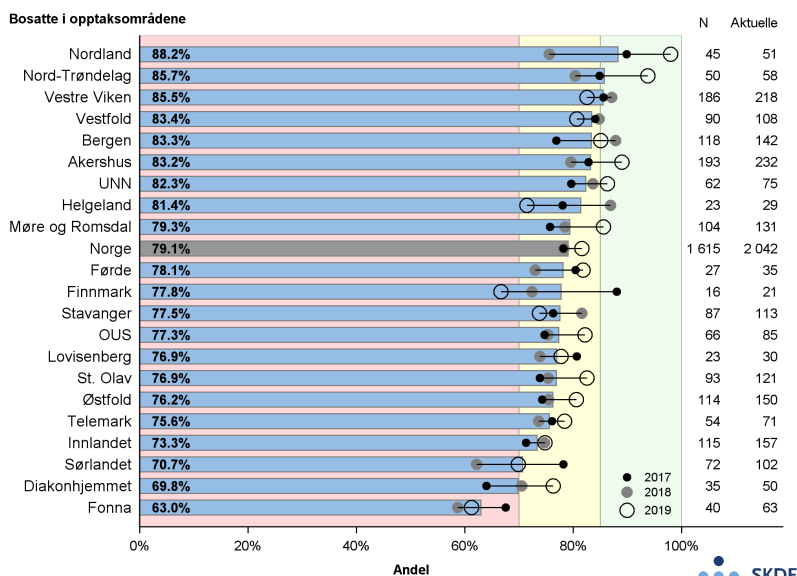
Det er positivt at de fleste av opptaksområdene klarte å behandle en høy andel av pasientene med ett inngrep på svulst i brystet. Det tyder på godt tverrfaglig samarbeid og god kvalitet i behandlingen.

For brystbevarende operasjoner er måloppnåelsen moderat eller lav for de fleste opptaksområder og bør bedres. Den geografisk variasjon i måloppnåelse er relativt stor og tyder på at det gjøres ulike behandlingsvalg i ulike deler av landet. Brystbevarende operasjoner gir minst like god prognose som når hele brystet fjernes. Pasientenes selvfølelse og livskvalitet er vist å være bedre ved slik kirurgi, sammenlignet med fjerning av hele brystet.

Kilde: Nasjonalt kvalitetsregister for brystkreft

Andel kvinner, 19–99 år, som kun har fått utført ett inngrep på primærtumor, fordelt på opptaksområder, for perioden 2017–2019

Kilde: Nasjonalt kvalitetsregister for brystkreft

Andel brystbevarende operasjoner utført på kvinner, 19–99 år, tumorstørrelse under 30 mm, fordelt på opptaksområder, for perioden 2017–2019